

DIAKONI, LITURGI OG FELLESSKAP

Etter anmodning fra diakonirådgiverne i Den norske kirke har Kirkerådet utarbeide et liturgisk ressursmateriale med vekt på diakonale perspektiver. Materialet gir innspill til hvordan liturgien kan åpne for det diakonale og diakonens rolle i gudstjenestefeiringen, og det speiler de sentrale verdiene i *Plan for diakoni*:

- Nestekjærlighet
- Inkluderende fellesskap
- Vern om skaperverket
- Kamp for rettferdighet

Materialet retter seg både mot hovedgudstjenesten og utvalgte merkedager og temagudstjenester. Det viser til nettsider hvor den enkelte menighet ved behov kan hente inn ytterligere ressurser. Disse ressursene kan bidra til å løfte fram diakonale, økumeniske og internasjonale perspektiver gjennom kirkeåret.

På <https://kirken.no/nb-NO/kristen-tro/kirkearet/spesielle-dager/> finnes oversikt over spesielle dager i kirkeåret.

Se også oversikten over globale, misjonale og diakonale merkedager <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/mellomkirkelig-rad/okumenikk-og-kirkesamarbeid/global%20diakonale%20og%20misjonale%20merkedager/>

1. DIAKONI I LITURGISK PERSPEKTIV

Et diakonalt liturgisk fellesskap

Plan for diakoni har følgende visjon for Den norske kirkes diakonale tjeneste:

Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste.

Diakoni kan ikke løsrives fra kirkens gudstjenestefeirende fellesskap. Det er evangeliet i handling. Det Lutherske Verdensforbund uttrykker det på følgende måte: «Diakoni er dypt forbundet med det kirken feirer i sin liturgi og kunngjør i sin forkynnelse»¹. Kirkens fellesskap (koinonia) synliggjøres gjennom de tre dimensjonene *forkynnelse* (kerygma), *gudstjenestefeiring* (leiturgia) og *tjeneste* (diakonia). Det er ikke noe hierarki mellom disse, de er alle uttrykk for fellesskapet. De henger sammen på en slik måte at hver av dem er basert på de andre to.

Diakoni er imidlertid mye mer enn tiltak og aktiviteter. Den utgjør også en dimensjon som kommer til uttrykk gjennom gudstjenestefeiringen, forkynnelsen, kunstuttrykkene, trosopplæringen og barne- og ungdomsarbeidet.

Liturgien er ei gåve og oppgave

Som liturgar er ei av våre viktigaste oppgaver å bevega² kyrkjelyden. Alt vi gjer, skapar noko i dei som lyttar: ei rørsle innvendig og ei rørsle som går ut mot andre, mellom nattverdbordet og verda kring oss. Dette ansvaret har vi alle som vigsle medarbeidarar. I kyrkjelyder der det er diakon, bør diakonen ha ei tydeleg rolle. Liturgien opnar for å ha ein diakon som liturg i fleire

¹ Kjell Nordstokke 2010.

² Augustin kallar dette å *movere*: å bevege eller få igang ein bevegelse

av ledda. I kraft av sitt spesielle ansvar i kyrkjelyden er diakonen også ein symbolperson som synleggjer den diakonale oppgåva som kyrkja har.

Diakoni handlar om relasjonsbygging, om å sjå og ta imot. Vi som er liturgar, må vera bevisste på at vi kommuniserer med augo, andletet, hendene og kroppen. Gjennom å kunna det vi skal gjera og seia utenat, frigjer vi energi til å sjå dei som er der. Gudsteneste er fellesskap. Å sjå dei som er der, opnar også for dialog og involvering.

Liturgien – når den blir framført tydeleg og klart – er eit berande språk for oss menneske. Ord kan opna og lukka. Difor er det ikkje likegyldig korleis vi seier dei. og musikk rører kjensler og vekkjer sansane våre. Det er diakoni i toner og klangar.

Liturgien gjer det også mogeleg å uttrykka sentrale sider ved vår tid innanfor ei kyrkjeleg ramme som har håpet i seg, rundt tema som t.d mangfald, klima og rettferd.

Språk, involvering og inkludering

Diakonien er vevd inn i oppbyggingen av en gudstjeneste. Den må ha sin rettmessige plass i de ulike liturgiske ledd. Det diakonale blikket må ta på alvor hele den menneskelige «mosaikk³».

Involvering er et kjerneord i Den norske kirke. Alle er bidragsytere til fellesskapet, uansett hvem vi er og hva vi bærer på. Det bør være en lav terskel for involvering i gudstjenestearbeidet og god oppfølging av den enkelte.

De som har lederansvar må være oppmerksomme på tilrettelegging for fullverdig deltakelse, slik at f.eks. språk, kultur og funksjonsnedsettelse ikke oppleves som barrierer for involvering. En særlig utfordring retter seg mot kristne migranter og migrantkirker som ønsker en nærmere tilknytning til Den norske kirkes menigheter. Kirken ønsker å være åpen, inkluderende og mangfoldig. Ved økt samarbeid med slike menigheter, kan denne selvforståelsen bekreftes og utdypes. Flere språk kan tas i bruk i gudstjenesten, og bibeltekster, liturgi og annen informasjon bør være tilgjengelig på de språk det er behov for. Dette bør også tilrettelegges med tanke på ivaretagelse av barn, syns- og hørselshemmede i gudstjenestene.

Liturgien åpner for å inkludere ulike kulturelle uttrykk både i kirkeåret generelt og i utvalgte temagudstjenester. Dette gjelder også for bruk av symboler og symbolhandlinger. Det anbefales å arbeide med å integrere ulike uttrykk i alle typer gudstjenester, og i særlig grad i forbindelse med tema- eller spesialgudstjenester. Mange menigheter har allerede gode erfaringer fra å hente inn impulser fra andre kulturer eller språk.

Det er nødvendig å være oppmerksom på

- god tilgjengelighet til kirkerommet
- behov for liturgi med forstørret skrift
- at lydanlegget er av god kvalitet og at teleslynge og annet utstyr fungerer
- involvering av barn, unge og konfirmanter i gudstjeneste (f.eks ved ministranttjeneste, deltakelse ved takkeofferet, nattverdhandlingen mm)

---

³ Mosaikk som mangfold i former og farger, jfr Rune Rasmussen, spesialprest Agder og Telemark bispedømme, Lutherske Kirketidene nr 19/2019

Her kan nevnes at noen menigheter tilbyr konfirmantene å være *Diakonikonfirmant*. Diakonikonfirmanter kan i større grad inkluderes i gudstjenestene og være et ansikt for diakonien. I tillegg til at dette kan være en berikelse både for den enkelte konfirmant og menigheten, kan det gi inspirasjon for konfirmanten til å vurdere diakonien som interessant fag og arbeidsfelt.

- at fellesskapet gir rom for mangfold og oppleves inviterende og inkluderende
- at kirkekaffen kan være et godt sted å bygge fellesskap

2. DIAKONI I MENIGHETENS HOVEDGUDSTJENESTE

Det anbefales å være særlig oppmerksom på de fire diakonale temaene i Plan for diakoni⁴ og la dem prege liturgien både innholdsmessig og i utførelsen:

- Nestekjærlighet
- Inkluderende fellesskap
- Vern om skaperverket
- Kamp for rettferdighet

Når diakonen medvirker i gudstjenesten, bør visse liturgiske oppgaver tillegges denne. Dette gjelder særskilt under forbønnen og nattverden, syngende eller fremsi deler av liturgien og være nattverdutdeler. Diakonen kan også lede Kyrielitani⁵, holde prekenen og ha utsendelsesordene.

I Samling

Ledd 2 Inngangssalme:

Dagens tema kan gjerne understrekes i prosesjonen.

Ledd 4 Samlingsbønn:

For enkelte merkedager kan kirkeårsvariable ledd⁶ tas inn i samlingsbønnen. Alternativt kan et salmevers som understreker dagens preg, leses (se Norsk salmebok 2013).

Ledd 8 Dagens bønn:

Bønnen kan kombineres med en symbolhandling som understreker dagens preg, for eksempel lystenning, eller visuelle uttrykk som tegnpoesi, ikon- eller bildeframvisning, installasjon mm.

II Ordet

Ledd 13 preken:

En preken kan ha mange ulike uttrykk og former, og menighetens diakon eller andre kan holde prekenen.⁷ Her eller under kunngjøringene kan det gjerne være plass for en «erfaringsdeling» eller et «rom for annerledeshet», f.eks ved å lytte til fortellinger fra inviterte ressurspersoner i anledning dagens tema, fra migranter eller enkeltpersoner i lokalmiljøet. Se for øvrig tips til prekenen i sak 08/12 [Preken og forkynnelse](#) fra Ungdommens kirkemøte. La gjerne gudstjenestens forbønn spille noe som har vært tematisert i prekenen.

Ledd 18 Forbønn:

⁴ Kap. 4 Diakonale utfordringer i praksis – lokalt planarbeid

⁵ Norsk salmebok, N13: 981, 982.1 - 983.2

⁶ Gudstjeneste med veiledninger / Gudstjeneste med rettleiingar, utgitt mars 2020.

⁷ Jfr Alminnelige bestemmelser om liturgens myndighet. Dersom det er barn tilstede bør disse involveres i inngangs- og utgangspresesjon, i preken og forbønn.

Det anbefales å arbeide særlig med dette leddet i forbindelse med alle typer spesial- eller temagudstjenester.

Dersom gudstjenesten er av *internasjonal* karakter, anbefales forbønnsmodell 4 (Fire himmelretninger) fra Hovedgudstjeneste 2020⁸. I rubrikkene finner en veiledninger om enkel symbolbruk. flere salmer fra den verdensvide kirke finnes i salmeboken (N13) og i [Den norske kirkes salmedatabase](#).

Dersom forbønnen skjer i form av en *bønnevandring*, kan dagens diakonale tema belyses ved ulike bønnesteder. Døpefont og alterring kan benyttes som til dåpspåminnelse, personlig forbønn eller velsignelse. Se forbønnsmodell 5 (Bønnevandring) i fra Hovedgudstjenestens materiale⁹. Det må være tilrettelagt for universell tilgang til de steder i kirkerommet som inngår i bønnen.

Under forbønnen kan det tenkes lys i *lysglobe* eller *lystenningssted*. En lysglobe er en konkret synliggjøring av kirkens globale fellesskap med Kristuslyset i sentrum.

Utvalgte salmevers fra Norsk salmebok 2013 og Bønneboken i denne (fra s 1131) er også tjenlige ressurser som forbønner¹⁰. N13: 640 er en lysglobesalme.

Samisk forbønn:

Eksempler på samisk forbønn finner du under [samisk kirkeliv](#) på kirken.no

Kyrie med samisk tekst finnes på N13: 976.6

III Nattverd

Nattverd feires i henhold til lokal grunnordning. Utdelingsstedene må være tilgjengelig for alle. Involvér gjerne flere fra menigheten (i ulike aldersgrupper) som nattverdutdelere.

IV Sendelse

Gudstjenesten kan følges opp med sosiale aktiviteter knyttet til dagens tema på kirkebakken, eller med en kirkekaffe.

3. LITURGISKE RESSURSER TIL UTVALGTE TEMAGUDSTJENESTER

Mange menigheter har allerede ulike temagudstjenester i sin gudstjenestesyklus. I de følgende liturgiforslagene nedenfor finner du forslag til hvordan din menighet kan løfte opp det diakonale perspektivet i fire utvalgte temagudstjenester. I oversikten over [globale, diakonale og misionale merkedager](#) finnes flere forslag til merkedager og kampanjer som kan markeres i løpet av kirkeåret, samt lenker til flere ressurser.

- Ta gjerne initiativ til å gjøre én eller flere av gudstjenestene økumeniske.

⁸ Gudstjeneste med veiledninger / Gudstjeneste med rettleiingar, utgitt mars 2020.

⁹ Gudstjeneste med veiledninger / Gudstjeneste med rettleiingar 2020

¹⁰ Som eksempler kan nevnes Svein Ellingsens salmer, eller Litani i en velferdsstat 1164. Se ellers Forbønnsmodell 3 (om bruk av salmer) fra Hovedgudstjeneste 2020.

- Ta kontakt med lokale aviser eller lokalradio som informasjonskanaler og invitér noen fra redaksjonene til gudstjeneste. Benytt gjerne sosiale medier.

Dagens bønn hentet fra kirken.no. Bønnene ble vedtatt av Kirkemøtet i 2014.

Salmeforslagene er hentet fra N13 (Norsk salmebok fra 2013).

Åpenbaringstiden

Åpenbaringstiden er Den norske kirkes offisielle misjonstid. I denne perioden kan menighetens misjonsprosjekt løftes fram. Lokale misjonsforeninger eller menighetens misjonsutvalg bør involveres i forberedelse og gjennomføring, og takkofferet bør gå til misjonsprosjektet eller en misjonsorganisasjon.

Flere ressurser finnes på smm.no:

Dagens bønn¹¹:

L: Trofaste Gud,
Du sendte oss evangeliet til frelse.
Vi ber deg:
Skap en levende tro i oss og gjør din kirke ny.
La din nåde og sannhet bli forkynt for alle mennesker,
Inntil ditt rike blir fullendt ved Jesus Kristus, vår frelser,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

A: Amen

Salmeforslag:

601 Som korn fra vide åkre, 676 Du åpner døren, 679 Du viste oss veien, 695 Rop det ut,
697 Der det nye livet lever, 820 Den dag du ga oss, 682 Jesus skal rå, 899 Jeg tror på jordens
forvandling

Forbønnsforslag:

*Forbønn for fire himmelretninger (Forbønnsmodell 4) fra Hovedgudstjeneste 2020.
Denne modellen kan blant annet være aktuell i gudstjenester med misjon og internasjonal diakoni som tema.*

*Det utarbeides aktuelle bønner som har sammenheng med hver av de fire himmelretningene.
Det kan være bønner for søsterkirker, mennesker i for konflikter og katastrofer, for
skaperverket eller aktuelle hendelser.*

*Forbønn for gudstjenestens takkoffer kan plasseres ved den himmelretningen der det er
naturlig.*

Forbønnen kan innledes slik:

ML/L: La oss be for kirken og verden ved å reise oss og vende oss i de fire himmelretningene.

¹¹ Dagens bønn kan velges ut fra søndagens plass i kirkeåret. Eksemplet som er valgt er dagens bønn for Reformasjonsdagen. Alternativt foreslås Dagens bønn for Treenighetssøndag eller Aposteldagen.

Menigheten reiser seg.

1. Øst

ML/L: Vi vender oss mot øst og ber for våre søsken der.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretningen.

Et lys kan tennes mot øst, på en lysglobe eller på et bord med fire bønnelys.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Øst.

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende menighetssvar.

2. Vest

L: Vi vender oss mot vest og ber for våre søsken der.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretning.

Et lys kan tennes mot vest, på en lysglobe eller på et bord med fire bønnelys.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Vest.

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende menighetssvar.

3. Sør

L: Vi vender oss mot sør og ber for våre søsken der.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretning.

Et lys kan tennes mot sør, på en lysglobe eller på et bord med fire bønnelys.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Sør

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende menighetssvar.

4. Nord

L: Vi vender oss mot nord og ber for våre søsken her.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretning.

Et lys kan tennes mot nord, på en lysglobe eller på et bord med fire bønnelys.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Nord.

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende menighetssvar.

Skaperverkets dag

Skaperverkets dag markeres ikke en bestemt dato, men kan gjerne knyttes til for eksempel FNs miljødag 5. juni eller høsttakkefest. Gudstjensten kan kombineres med aktuelle kampanjer eller tema. Andre lokale aktører innen temaområdet kan også trekkes inn. Etter gudstjenesten kan menigheten invitere til et måltid med kortreiste varer.

Mer inspirasjon til skaperverkets dag finner du under fanen [Skaperverkets dag](#) under grønn kirke på kirken.no.

Dagens bønn¹²:

L: Evige Gud,

Du skapte himmelen og jorden og alt som lever.

Vi ber deg: Gi oss glede over ditt skaperverk

og åpne våre øyne for livets under,

så vi ikke utarmer naturen,

men med takk tar vare på dine gaver og deler dem rettferdig,

ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

A: Amen

Salmeforslag:

263 Å Gud, for jord og alter, 278 Herre Gud, 243 Gud skapte livet, 292 Den prektigkledde, 298 Se universets Herre, 304 Når heile verda, 320 Ærens konge, 334 Du er mi øy i havet, Gud, 718 Du ga oss perlen, 724 Stjernene lyser, 726 Menneske, du som har kunnskap, 781 Hvem har skapt, 845 Så grønn en drakt, 854 No stig vår song

Forbønnsforslag:

Forbønn hentet fra Bærekraftsboka¹³

ML/ L: Gud, du som har gitt liv til alt som yrer og kryper og flyr, vekk i oss ærefrykt for alt levende.

Hjelp oss å trå varsomt og la mangfoldet leve.

Takk for at alt hører med i helheten.

Lær oss å finne vår plass i din myldrende verden.

Alt og alle i dine hender,

M: Menighetssvar

Jesus Kristus, du som ikke gjør forskjell på folk, gjør oss mer lik deg. Gi oss visdom og vilje til å dele.

La grådigheten gi tapt for rettferd,

og gi oss mot til å ta imot hverandre på tvers av det som skiller oss.

Alt og alle i dine hender,

M: Menighetssvar

Hellige Ånd, du som er til stede der mennesker møtes,

¹² Dagens bønn for skaperverket. Alternativt anbefales Dagens bønn for 21. s. i Treenighetstiden.

¹³ <http://bærekraftsboka.no/>

gå gjennom våre gater og dans på våre torg.
Hjelp oss å bygge trygge byer med rom for alle.
La planter og trær, håp og framtid spire her vi bor.
Alt og alle i dine hender,

M: Menighetssvar

Høsttakkefest

Her kan lokale tradisjoner prege innholdet. Gudstjenesten kan romme en takk for alt vi kan høste; for markens grøde, hverdagsgleder, relasjoner og modent liv.

Flere ressurser finnes på [grønn kirke](#) på nett.

Dagens bønn¹⁴:

L: Gud, vår skaper,
Vi takker deg som lar jorden bære fram grøde
og gir oss alt vi trenger.
Vi ber deg:
Minn oss daglig om at alt som er skapt tilhører deg,
så vi tar imot dine gaver i takknemlighet
og deler med dem som lider nød,
ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

A: Amen

Salmeforslag:

240 Måne og sol, 254 For solglans, 296 Himlen blåner, 297 Syng for Herren, 308 Nå la oss takke Gud, 608 Når vi deler, 677 En bønn er gjemt, 713 Intet er vårt, 714 Brød for verden, 787 Alt det minste, 831 Gæjhtoe, gæjhtoe

Forbønnsforslag:

Forbønnsmodell 2 (med lystenning) fra Hovedgudstjeneste 2020¹⁵

*Velg 3 – 6 bønneemner og utform dem i samsvar med modellen nedenfor.
Involvér gjerne flere (fra ulike aldersgrupper) til å ta del i forberedelse og utførelse av bønnen.
Hvert bønneavsnitt kan gjennomføres slik:*

ML/ L: La oss vende oss til Gud i bønn

Vi tenner et lys for...

Et lys tennes på en lysglobe eller på et bord med bønnelys.

og takker / ber for / om...

Her følger en eller flere bønner for det bønneemnet lyset ble tent for.

Deretter kan det følge

Stille bønn

ML/ L: Gud, vi ber.

M Menighetssvar

¹⁴ Dagens bønn er for Høsttakkefest.

¹⁵ Modeller for lokalt tilrettelagte forbønner

Den verdensvide kirke

Gudstjenesten bør speile at vi er en del av den verdensvide kirke, ved at det trekkes inn elementer fra andre deler av verden der liturgien åpner for det. I november hvert år (uke 46) inviteres menigheter til å være med å markere Global uke mot moderne slaveri. På globaluke.no finnes en rekke tips til hvordan Global uke kan markeres i menigheten.

Dagens bønn¹⁶:

L: Gud, vår skaper og forløser,
Du har grunnlagt din kirke på jorden.
Vi ber deg:
Forén oss i din sannhet
og gjør kjærligheten brennende mellom oss,
så vi enig og samstemt kan bekjenne at Jesus Kristus er Herre,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

A: Amen

Salmeforslag:

318 Himmelske Fader, 479 Fordi han kom, 615 Vi bærer mange med oss, 618 Vi er et folk, 680 Ubi caritas, 731, Jeg folder, 676 Du åpner døren, 711 Del ditt brød, 724 Stjernene lyser, 732 På veiene ute i verden, 738 Noen må våke, 737 Herre, du vandrer, 740 Et lite barn

Forbønnsforslag:

Forbønn 2 fra Hovedgudstjeneste 2020

ML/L: Allmektige, evige Gud, vi takker deg og priser ditt hellige navn, for du er god og din barmhjertighet tar aldri slutt.
Vi ber for den verdensvide kirke.
Gi enhet mellom alle troende.
La evangeliet ha fremgang i alle land.
Se i nåde til det folket du ga dine løfter i den gamle pakt.
Styrk forkynnere og misjonærer
og alle som strider troens gode strid.

(Aktuelle bønneemner kan nevnes)

Hold oss fast i din sannhet.
Det ber vi deg om, Gud.

M: Menighets svar

ML/L: Vi ber for menigheten vår.
Styrk oss gjennom Ordet og sakramentene.
Gi oss mot og vilje til å tjene deg i ord og handling.
Hold din vernende hånd over barn og unge
og kall oss alle til et liv i tro og tjeneste.

¹⁶ Dagens bønn for kristen enhet. Som alternativ foreslås Dagens bønn for 1. mai.

(Aktuelle bønneemner kan nevnes)

Forny oss i din nåde.

Det ber vi deg om, Gud.

M: Menighetssvar

ML/L: Vi ber for mennesker som har det vondt,
for syke og ensomme,
for hjemløse,
for flyktninger og krigsofre,
for alle som lider urett og er undertrykt,
og for dem som nylig er kommet til landet vårt.

(Aktuelle bønneemner kan nevnes)

Hjelp oss å verne om menneskets verd
fra livets begynnelse til livets slutt.

Det ber vi deg om Gud.

M: Menighetssvar

ML/L: Vi ber for vår verden.
Bevar alle jordens folk fra flom og tørke
og velsign oss med godt og tjenlig vær.
Styrk vår vilje
til å ta vare på jorden.
Gi fred og frihet for folk og nasjoner
og rettferdighet i samfunn, arbeidsliv og skole.
Velsign våre fellesskap
og gi oss evne og vilje til å dele på en rettferdig måte.
(Aktuelle bønneemner kan nevnes)

Gi oss din fred.

Det ber vi deg om, Gud.

M: Menighetssvar

Diakoniens dag

Her bør lokale diakonale grupper eller frivilige innen menighetens diakoniarbeid involveres i forberedelse og gjennomføring. Velg gjerne ett av de fire diakonale områdene som gudstjenestetema og lag en fireårssyklus ut fra disse.

Dagens bønn¹⁷:

L: Trofaste Gud,
Du elsker oss som en kjærlig mor og far.
Vi ber deg:
Lær oss å lytte til dine ord,
så vi blir rike på innsikt og kjærlighet,
ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

A: Amen

Salmeforslag:

290 Takk, gode Gud, 309 Lovsyng vår Herre, 364 Så kom du da til sist, 527 Kristne, la oss søke sammen, 532 Guds kirkes grunnvoll, 604 Jesus, livets sol, 614 Vår lovsang skal møte deg, 622 Dine gaver venter på oss, 678 Vi rekker våre hender, 744 Guds rike er fylt av rettferd og fred

Forbønn:

Forbønn 4 fra Hovedgudstjeneste 2020

ML/ L: Vår Far i himmelen:

Takk for at du skapte oss og jorden vi bor på.
Takk for at du kjenner og elsker oss alle.
Hjelp oss til å ta vare på hverandre
og på alt du har skapt. Gud vi ber.

M: Menighetssvar

ML/ L: Kjære Jesus:

Du kom til jorden og ble menneske som oss.
Du fant venner du kunne glede deg sammen med og gråte hos.
Takk for evnen vår til vennskap.
La alle mennesker finne noen de kan stole på.
Du har vist oss at hvert eneste menneske er viktig og verdifullt.
Vær hos alle som lider.
Lær oss å kjempe mot undertrykkelse og urett. Gud, vi ber.

M: Menighetssvar

ML/ L: Gode hellige Ånd:

Du har kalt oss til å være din kirke.
Kom til oss med dine gaver,
så vi kan være lys og salt i verden.
Vis oss veien vi skal gå
og gi oss vilje og kraft til å gå den. Gud, vi ber.

M: Menighetssvar

¹⁷ Dagens bønn for 15. s i Treenighetstiden. Som alternativ foreslås Dagens bønn for Vingårdssøndag.

